

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 199-1916)

Originalt emne

Belysningsvæsen

Elektricitetsafgift

Gasafgift

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 22. juni 1916](#)
- 2) [Byrådsmødet den 6. juli 1916](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 22. juni 1916 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 199-1916)

Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet om Forhøjelse af Gasprisen til 21 Øre pr. m3 for Lysgas og 19 Øre pr. m3 for Kogegas med Tillæg af 1 Øre pr. m8 for Gas solgt gennem Automat og Forhøjelse af Elektricitetsprisen til 50 Øre pr. Kilowatt fro Strøm til Lys og 20 Øre pr. Kilowatt for Strøm til Motorer, alt fra 1. Juli 1916 at regne.

Møller oplyste, at man, da Belysningsvæsenets Budget blev lagt, regnede med en Pris af 31 Kr. pr. Ton Kul, men at man nu maatte give omtrent 70 Kr. pr. Ton. Dette maatte selvfølgelig foraarsage en betydelig Prisforhøjelse. Med denne havde man dog ventet det længst mulige, ja maaske lidt for længe. Med den foreslaaede Forhøjelse haabede man imidlertid at kunne holde Budgettet, og det var en Selvfølge, at Udvalget straks vilde komme med Forslag om Nedsættelse af Priserne, saa snart der kunde faas billigere Kul. I

Morgen skulde Taleren til Møde i København i Fragtnævnet. Forhaabentlig vilde de forskellige Kommuner indvinde noget ved, at der blev stillet Tonnage til Raadighed til Kulimport. I de fleste andre Byer var Gasprisen højere end her, i Randers saaledes 20 Øre, ja der var endog Steder, hvor Gasprisen var oppe paa 36 Øre. Aarsagen til den foreslaaede Forhøjelse af Elektricitetsprisen var naturligvis ogsaa de høje Kulpriser. Med Hensyn til Produktionen af Elektricitet var man her knap saa heldig stillet som i andre Byer, hvor man udelukkende brugte Dieselmotorer, idet Olien ikke var steget nær saa stærkt i Pris som Kullene. Taleren anbefalede Indstillingen.

Christensen fandt Anledning til at fremkomme med et Par Bemærkninger om, hvem der var Skyld i de store Forhøjelser. Byraadets Flertal havde i sin Tid ved Indførelsen af den indirekte Beskatning foranlediget den første Forhøjelse, men denne var selvfølgelig ikke noget imod den Forhøjelse, der skyldtes Skibsrederne. Medens Kulprisen i England kun var steget fra 13 til 26 Kr. pr. Ton, altsaa fordoblet, saa tog Skibsrederne nu 7 Gange saa høj Fragt som før Krigen. Fragten var før 6-7 Kr. pr. Ton, nu 40 Kr. Derfor maatte Hovedansvaret for Gasprisforhøjelsen falde paa Rederne. Speøgsmålet om billigere Fragter gennem Afgivelse af Tonnage havde nu staaet paa i 3-4 Maaneder, uden at man endnu anede, hvor meget det drejede sig om. Forhaabentlig vilde der komme saa meget ud af det, at Fragten kunde nedsættes til 20 Kr. pr. Ton, og blev dette Tilfældet, maatte Gasprisen ogsaa igen kunne nedsættes. I denne Forbindelse vilde Taleren pege paa, at ogsaa Kokesprisen var blevet sat op. Skulde den forhøjede Pris vedblive at gælde til Vinteren, maatte Hjælpekassen være forberedt paa i langt højere Grad end nu at hjælpe Smaafolk. Folk med en Ugeløn paa 23 Kr. - 26 Kr. kunde ikke bære de store Udgifter til Brændsel. Den skete Forhøjelse af Elektricitetsprisen skyldtes ogsaa de høje Kul og Oliepriser, men selv om Forhøjelsen paa dette Omraade var meget betydelig, betød den dog ikke saa meget for den almindelige Befolkning som Forhøjelsen af Gasprisen.

Mousten kunde nok indse, at der ikke var andet at gøre end at forhøje Priserne, hvis Budgettet skulde holdes, men denne Fremgangsmaade var dog ret ekstraordinær, idet man almindeligvis regnede med et større eller mindre Overskud, eftersom Kulpriserne blev mindre eller større end budgetteret. Taleren vilde derfor hellere være med til at tage endog et Underskud paa næste Aars Skat end at forhøje Gasprisen i disse Tider, hvor det kneb nok endda for Smaafolk at slaa sig igennem. Maaske var der intet at gøre, men Taleren vilde dog foreslaa, at Sagen blev udsat, saaledes at det kunde overvejes, om man ikke skulde gaa den af ham anviste Vej.

Møller var glad ved, at Hr. Christensen dog var naaet til at flytte Ansvar for Prisforhøjelsen fra Flertallet, som jo iøvrigt slet ikke eksisterede, og over paa Rederne. Der var her i Byen indirekte Beskatning paa meget andet end paa Gas, og Belysningsvæsenet var en Forretning og maatte drives saaledes, at det kunde give en Rente. Selvfølgelig maatte Budgettet holdes; at komme ind paa Afgifter som den, Hr. Mousten pegede paa, vilde være meget farligt. Taleren vilde meget bede om, at Sagen ikke blev udsat. Det vilde intet naas derved, og det hele skulde helst være i Orden til 1. Juli. Da man inden den Tid ikke kunde købe Kul billigere, opnaaede man intet ved at udsætte Sagen.

Mikael Johansen fandt, at de Herrer Christensen og Mousten var vel meget ude paa gyngende Grund med deres Angreb paa et Flertal, som ikke eksisterede. Det var aldeles intet nyt, at Fragterne var blevet meget høje, men det var Uret at lægge Rederne det til Last, da Fragtsatserne var internationale. At Danmark havde tjent saa mange Penge, hvad man burde være glad ved, skyldtes først og fremmest Rederne, saa det var uforstaaeligt, at disse altid skulde angribes. I andre Byer som f. Eks. København, Esbjerg og Aalborg gik Socialdemokraterne med til meget højere Gaspriser, saa Hr. Christensen burde hellere angribe sine Partifæller i disse Byer. Taleren skulde gerne indrømme, at hans Parti arbejdede for indirekte Beskatning, fordi denne var den bedste for Samfundet.

Mousten havde ikke angrebet nogen, men kun henstillet at tage Underskudet paa næste Aars Skat, hvad han vel havde Lov til. Taleren ønskede Sagen udsat i Henhold til Forretningsordenen.

Christensen kunde oplyse, at Gasprisen i København kun var 12 Øre og i Esbjerg 15 Øre. At Aalborg havde en højere Pris, skyldtes Uheld med Indkøb af Kul, Et Flertal maatte der dog være, naar Gasprisen ved et Flertals Beslutning var blevet forhøjet, for at der kunde drives indirekte Beskatning. Taleren skulde intet have imod, at Underskudet blev lagt paa næste Aars Skat, hvorfor han kunde tiltræde Hr. Moustens Forslag.

Udsattes i Henhold til Forretningsordenen.

Uddrag fra byrådsmødet den 6. juli 1916 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 199-1916)

Indstilling fra Udval- for Belysningsvæsenet om Forhøjelse af Gas- og Elektricitetspriserne.
(Se Side 116).

Møller bemærkede, at man for 14 Dage siden havde udsat Sagens Behandling nærmest for at erfare, om der ved den ny Lov om Fragtnævnet kunde indvindes noget. Det fremgik imidlertid nu af de førte Forhandlinger, at den Indtægt, man kunde regne paa fra den Side, ikke vilde bevirke nogen Forandring i Gas- og Elektricitetspriserne. Forøvrigt forpligtede Loven ikke Skibsrederne til at yde billigere Tonnage, kun til at være behjælpelig med at skaffe Tonnage, og Direktør Cold, som der var forhandlet med, havde da ogsaa kun udtalt, at den fornødne Tonnage forhaabentlig kunde stilles til Raadighed, maaske med en Rabat af 5 à 10 %, saa det var givet, at Fragtloven ikke vilde komme til at indvirke synderligt paa Kulpriserne. Overalt i Landet havde man da ogsaa i den sidste Tid maattet foretage betydelige Forhøjelser af Gaspriserne. Udvalget maatte derfor fastholde og anbefale Indstillingen, dog at det, saa snart der kunde skaffes billigere Kul, eller man fik Tilskud fra Staten, f. Eks. ved Andel i de 11 Millioner, Skibsrederne skulde afgive, vilde komme med Forslag om Nedsættelse.

Jakob Jensen beklagede, at Byraadets Flertal ved Budgettets Lægning havde benyttet Gasværket til at forøge den indirekte Beskatning. Da imidlertid Budgettet var lagt, og man maatte anse det for bedst at holde det, var der vel ikke stort at gøre ved den Ting. Taleren vilde dog indtrængende paalægge Udvalget at paase, at der ved den foreslaaede Forhøjelse ikke blev paalagt yderligere indirekte Beskatning, samt anmode det om snarest muligt at stille Forslag om Nedsættelse af Priserne.

Simonsen kunde slutte sig til Hr. Jakob Jensens Udtalelse. De sædvanlige Gaspriser kunde ikke holdes; der maatte en Forhøjelse til, selv om den ikke behøvede at blive saa stor som foreslaaet, hvis der ikke var tilsigtet indirekte Beskatning. Det var beklageligt, at Flertallet ikke vilde gaa med til at lægge de 200000 Kr., som den indirekte Beskatning gennem Gassalget skulde indbringe, over paa næste Aars Budget, idet der sikkert for dette Aar vilde blive en betydelig Stigning i Skatteindtægten. Vilde Flertallet have gaaet med dertil, vilde Prisforhøjelsen ikke være blevet saa stor. Taleren vilde da indskrænke sig til indtrængende at bede Udvalget at stille Forslag om Nedsættelse, saa snart det lod sig gøre.

Indstillingen vedtoges.